

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5Ps/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521201633
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2022:3521201633.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou v konaní o spôsobilosti na právne úkony N. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, U.É. G. U. H., zastúpeného procesným opatrovníkom H. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, U. G. U. H., o návrhu navrhovateľa D. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, U. G. U. H., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, takto

rozhodol:

I. O b m e d z u j e s a spôsobilosť na právne úkony N. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. G. U. H., L. XX tak, že tento nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy a robiť jednostranné právne úkony, nakladať so svojim hnutelným a nehnuteľným majetkom, nakladať s finančnými prostriedkami v sume prevyšujúcej 50,- Eur mesačne, rozhodovať o mieste svojho pobytu, rozhodovať o spôsobe a rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, alebo o jej odmietnutí a preberať si poštu.

II. N. L., nar. XX.XX.XXXX s a u s t a n o v u j e opatrovníčka H.A. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. G. U. H., L. XX.

III. Opatrovníčka je ako zástupkyňa menovaného o p r á v n e n á a povinná zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch a spravovať jeho majetok vo všetkých veciach, ktorých sa obmedzenie spôsobilosti na právne úkony týka, každoročne predložiť súdu vždy do 31.12. príslušného kalendárneho roka vyúčtovanie o správe majetku opatrovanca a po skončení funkcie opatrovníka do 30. dní predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

IV. Trovy konania z n á š a štát, štátu sa nepriznáva ich náhrada.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ podaným návrhom žiadal, aby súd obmedzil spôsobilosť na právne úkony jeho syna, a to s poukazom na jeho zdravotný stav, ktorý sa nezlepšuje a nie je ani predpoklad že by sa tak stalo v blízkej budúcnosti. Uviedol, že syn bol v minulosti nájdený dezorientovaný mimo domova, nie je schopný samostatnej komunikácie, odmieta liečenie na psychiatrickej ambulancii, pričom proti jeho vôli mu nie je možné takéto liečenie zabezpečiť. Vyslovil obavu, že syn sa môže stať obeťou uzatvárania rôznych zmlúv a pôžičiek, ktoré reálne nepotrebuje a následne môže čeliť súdnym sporom či exekúciám. Tiež nie je schopný samostatne hospodáriť, nakoľko majetok míňa pomerne často na zbytočné veci.

2. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, lekárskou správou predloženou navrhovateľom, rodným listom, znaleckým posudkom, pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn.:

12P/3/2022, výsluchom opatrovníčky, výsluchom navrhovateľa, výsluchom znalkyne, ako i ďalším obsahom spisu.

3. Obmedzovaný N. L. bol vzhľadnutý v domácom prostredí na adrese trvalého bydliska dňa 22.03.2022. Bolo zistené, že hoci zodpovedal na všetky otázky, nepôsobil seabvedomo, skôr ustráchané, na otázky odpovedal jednoslovné, alebo v krátkych vetách, spontánne nekomunikoval, sám nezačal hovoriť, na kladené otázky odpovedal úsečne. Závislosť na návykových látkach poprel, potvrdil, že hrá na automatoch. Nevedel sa vyjadriť k dennému režimu, nemá záľuby, koníčky, nič ho nebaví. Nepracuje, nepoberá žiadne dávky, ani si brigádnicke neprivyrába. Nevlastní žiadny majetok, existenciu dlhu si neuvedomil.

4. Súd vec prejednal v neprítomnosti obmedzovaného, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil.

5. Z výpovede navrhovateľa na pojednávaní vyplynulo, že syn býva ako bezdomovec, túla sa. Takýto stav trvá približne dva roky. Pred rokom a pol chodil k psychiatrovi, kde sa priznal, že bral drogy. Podľa vyjadrenia lekára by bolo potrebné liečenie, bez súhlasu syna ho naň nevedia dostať. Nariadenú liečbu nedodržiava. Návrh podal aj z dôvodu obavy, že syn si poberie pôžičky, ktoré nebude splácať a môžu mu hroziť exekúcie. Chce ho tak ochrániť, aby sa nedostal do nebezpečnej situácie, prípadne nezačal páchať trestnú činnosť.

6. Opatrovníčka obmedzovaného uviedla, že so synom je to ťažké, lebo celkovo nechce komunikovať, je bez záujmov, nemá záujem sa ani zamestnať. Máva zmeny nálad, avšak sám sa necíti byť chorý. Domov chodí veľmi zriedka, žiadne peniaze mu nedávajú, preto nemá predstavu, z čoho syn žije. Zrejme z výhier na automatoch. Ak by súd návrhu vyhovel, šiel by na liečenie, možno by si našiel prácu a začal sa riadne starať o svoje dieťa, výživné na ktoré platia oni s manželom podľa svojich možností.

7. Zo Znaleckého posudku č. 57/2021 vyplýva, že u vyšetrovaného boli zistené dôvody pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktoré trvajú v posledných asi dvoch rokoch. Duševné poruchy sa u neho prejavujú epizodickými paranoidne - perzekučnými bludmi, jeho konanie a správanie ovplyvňujú tak, že sa uzatvára pred spoločnosťou, nerieši svoje sociálne postavenie, takže je bez príjmu či už zo zamestnania alebo sociálnej podpory. Máva stavy nepokoja s agresivitou alebo útlmu so stratou záujmov. Opakovane uzatvoril nevýhodné finančné operácie. V dôsledku duševnej poruchy je čiastočne neschopný zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, nie je schopný nakladať s financiami, nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, nie je spôsobilý vykonávať úradné záležitosti pred štátnymi orgánmi, nie je spôsobilý rozhodovať vo veciach sociálnych záležitostí, rozhodovať o zdravotných úkonoch vrátane hospitalizácie na zlepšenie alebo úpravu jeho zdravotného stavu. V prípade, že sa vyšetrovaný bude podrobovať sústavne liečeniu, ktoré má byť v jeho prípade dlhodobé, je prognóza jeho ochorenia priaznivá. Ak nebude absolvovať liečenie, budú sa opakovať a zhoršovať prejavy jeho duševnej poruchy.

8. Znalkyňa na pojednávaní uviedla, že vyšetrovaného vyšetrila v domácom prostredí, pričom zistila, že naposledy bral metamfetamín v lete minulého roka. Zistila u neho skony vzťahovosti a spoľahnutie sa na to, že nič nemusí. Trpí závislosťou od návykových látok a paranoidnou poruchou. Ak by dôsledne dodržiaval liečebný režim, jeho stav by sa mohol zlepšiť a on by sa mohol riadne zaradiť do života, keďže jeho pamäťové schopnosti a ani intelektuálne schopnosti zatiaľ nie sú duševnou poruchou dotknuté.

9. Prokurátor okresnej prokuratúry navrhol obmedziť vyšetrovanému spôsobilosť na právne úkony v súlade so závermi znaleckého posudku.

10. Podľa § 10 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopný robiť právne úkony, súd ho pozbaví spôsobilosti na právne úkony. Ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopný robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jeho spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí. Súd pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo ak odpadnú dôvody, ktoré k nim viedli.

11. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

12. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

13. Podľa § 248 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "C.m.p."), konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

14. Podľa § 251 ods. 1 C.m.p., trovy dôkazov platí štát.

15. Podľa § 274 ods. 2 C.m.p., v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

16. Podľa § 275 C.m.p., súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

17. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že N. L. trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodného charakteru, v dôsledku tejto poruchy nie je schopný robiť určité právne úkony, ktoré súd špecifikoval vo svojom rozhodnutí, a to s ohľadom na závery znaleckého posudku, lekárske správy, vyjadrenia navrhovateľa, procesnej opatrovníčky a tiež znalkyne. Je zrejmé, že vyšetrovaný nie je schopný úplne pochopiť zmysel všetkých právnych úkonov, preto súd obmedzil spôsobilosť vyšetrovaného na právne úkony v oblasti uzatvárania zmlúv, jednostranných právnych úkonov, nakladania so svojím hnutelným a nehnuteľným majetkom, nakladania s finančnými prostriedkami v sume prevyšujúcej 50,- Eur mesačne, v oblasti rozhodovania o mieste svojho pobytu a rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, alebo o jej odmietnutí a preberania pošty. V súlade s citovaným ustanovením § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd N. L. obmedzil v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu špecifikovanom vo výrokovej časti tohto rozsudku s poukazom na jeho zdravotný stav, z dôvodu ochrany jeho práv.

18. Keďže N. L. ako osoba obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, nemôže samostatne konať, súd mu ustanovil opatrovníčku v osobe H. L., ktorá ho bude zastupovať pri právnych úkonoch a spravovať jeho majetok vo všetkých veciach, ktorých sa obmedzenie spôsobilosti na právne úkony týka. Ide o blízku osobu obmedzovaného (matku), ktorá má na základe zistení súdu pozitívny vzťah k obmedzovanému, prejavuje o neho záujem a svojím spôsobom života dáva záruku, že funkciu opatrovníka bude vykonávať v jeho prospech. Zároveň opatrovníčke uložil povinnosť predložiť súdu správu o majetku opatrovanca a záverečný účet zo správy majetku opatrovanca.

19. O náhrade trov konania štátu rozhodol súd podľa § 251 ods. 1 C.m.p., keď štátu nepriznal právo na náhradu trov konania s poukazom na charakter sporu a účastníkov.

20. O náhrade trov konania účastníkov súd rozhodol podľa § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie, okrem osôb, ktoré sa práva podať odvolanie po vyhlásení rozsudku vzdali, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z

akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolanie možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.